

*** PARHELIUM ***

Letní speciál – Srpen 2007

9th International Meeting on Light and Color in Nature

- **Rozhovor Marko Riikonen (Finsko)**
- **Rozhovor Claudia Hinz (Německo)**
- **Fotogalerie (Claudia Hinz, Joe Shaw)**

Patrik Trnčák

Deváté mezinárodní setkání pozorovatelů optických jevů, Montana, USA

Ve dnech 25 až 29. června 2007 proběhlo v malém městečku Bozeman v Montaně již deváté setkání nadšenců do optických jevů v atmosféře. Pořadatelem bylo Optical Technology Center Montana State University in Bozeman, Montana. I když jsme tam neměli své zástupce, můžeme se prostřednictvím Marka či Claudie obeznámit s celým průběhem akce. Vše názorně doplňují fotografie, které pro účely tohoto Parhelia poskytla právě Claudia Hinz. Skupinové foto na obálce pak pořídil Joe Shaw, jeden z účastníků meetingu.

Panorama města Bozeman a okolí

Abecední přehled účastníků: Adam J., Balster D., Bernstein L., Coate H., Cowley L., Fleet R., Gedzelman S., Greenler R., Hernitschek N., Hinz C., Johnson S., Laven P., Lee R., Lehn W., Libbrecht K., Ling A., Livingston W., Lozowski E., Lynch D., Mollmann K., Parviainen P., Piikki J., Pust N., Riikonen M., Ruoskanen J., Sampson R., Sassen K., Schmidt E., Seidenfaden E., Shanks J., Shaw J., Tape W., Vollmer M., Way J a další.

Přehled přednášek najdete na internetových stránkách, proto zde uvádím jen ty nejzajímavější: „Optical phenomena from algal and bacteria films on water surface“ – M. Riikonen a J. Piikki. „Stacking technique in halo photography“ – M. Riikonen a J. Ruoskanen. „The legendary Rome halo displays“ – E. Seidenfaden a W. Tape. „Odd-radius halo observed in Bozeman, Montana“ – J. Shaw. „Some Lowitz Halo Displays“ – L. Cowley. „Brightness, Color, and Visibility of Atmospheric Optical Phenomena“ – S. Gedzelman.

Meeting house

Rozhovor s Claudíí Hinz a Marko Riikonenem

Patrik: *Prozradte nám něco o tomto meetingu. Jaká byla podle vás celá akce? Lze ji srovnat se setkáním ve Finsku? Zaujali vás všechny přednášky?*

Claudia: Meeting byl velmi dobrý a zajímavý. Jde o setkání 40 – 50 vědců a pozorovatelů atmosférických úkazů v přírodě. Je zde zastoupena jak Evropa tak Severní Amerika. Přednášky jsou jak na častá témata jako duhy, hala, koróny, glórie, fatamorgány, blesky, oblaka ale také se zaměřují na jas a barvu oblohy během zatmění, krystalografii sněhových vloček a ledových krystalků a samozřejmě také na rozvíjející se počítačové obory.

Marko: Já jsem velmi spokojen. Bozeman je malé, ale útulné městečko. Bylo to zcela odlišné od setkání v Artjärvi. Tam byla většina lidí zaměřených na halové jevy, zde byli *halaři* v menšině. Něčemu jako jas a spektrum oblohy moc nerozumím. Měl jsem radost ze setkání jako takového než ze všech přednášek.

P: *O čem byla vaše prezentace? Prosím o několik slov o vaší přednášce.*

C: Já a Gunther Konnen (Nizozemí) jsme si připravili dvě přednášky. První byla „Viditelnost duh, hal a korón během úplného slunečního zatmění“ a druhá: „Atmosférické úkazy z vrcholů hor a kopců“ to jest různé paprsky, stíny, podivné koróny, duhy těsně nad obzorem, mlhové duhy s podružnými obloučky apod. Později jsem ještě vyprávěla zážitky z pozorování eliptického hala na diamantech a samozřejmě onen super úkaz z minulého prosince.

M: Já hovořil o úkazech „algal films“ (*jde o koróny, glorie a další na loužích obsahující různé řasy či vrstvy. Tomuto sám moc nerozumím, více napoví Markova přednáška, viz. dále*) a pak o skládání fotografií a využití Registaxu pro halové jevy. K oběma bylo nakonec mnoho otázek, čehož jsem se nejvíce bál, protože jsem všem nerozuměl.

P: *Nyní praktické pozorování – měli jste nějaká hala či jiné úkazy během konání meetingu?*

C: Ano. Z důvodu dlouhého sucha se všude okolo nás zavlažovali trávničky a proto jsme měli duhu prakticky každý den. Také během výletu do Yellowstone jsme pozorovali horní dotykový oblouk, parhelia, jasnou korónu a nakonec i krásnou irizaci na cestě přes Montanu a Nevadu.

M: Hala jsme měli dva nebo tři dny. Nic velkého. Pouze během výletu do Yellowstone byl poměrně hezký dotykový oblouk, který upoutal pozornost většiny lidí.

P: *A co hala či jiné jevy během cesty letadlem?*

C: Ano. Během letu nad Mnichovem bylo velmi jasné malé halo a barevný cirkumhorizontální oblouk. Někde nad Kanadou jsme viděli dokonce subparhelický kruh v okolí protislunce. Ale bylo to velmi rychlé na to, abychom stihli udělat snímky. Na zpáteční cestě jsme viděli slabou polární zář a noční svítící oblaka plus slabé halo a subsun.

M: Pouze na zpátečním letu jsem viděl části hala, dotykové oblouky a subsun. Nic co by stálo za fotku.

P: *Zpět k akci. Kdo nebo co bylo pro vás nejzajímavější? Kdo nebo co vás například nejvíce překvapilo?*

C: Zajímavé pro mě bylo pozorování Jupitera na ještě jasné obloze před západem Slunce. Jde fakt jen o to vědět kdy a kam se dívat. Překvapili mě dlouhé vlasy Davida Lynche, velké vedro (37,2°C) ve výšce 1600 metrů nad mořem, nádherné barvy v Yellowstone a také volně pobíhající medvědi v národním parku (v Německu jsou volní medvědi hned střeleni).

M: Všichni byli něčím zajímaví. Já ale trávil volný čas s Lesem (Cowley) a Waltem (Tape). Moc nemusím Američany (*zde Marko popisuje nějakou narážku na Finy, kterou za první nemůžu pořádně přeložit a za druhé myslím, že se zde nehodí*).

P: *Naučili jste se něco nového?*

C: Jistě, poznala jsem mnoho nového, hlavně různé teorie. Také jsem se zdokonalovala v americké angličtině...

M: Samozřejmě, vždy se něco nového naučím. Například se mě líbila prezentace Richarda Fleeta o mlhových duhách s nádhernými snímky duh v krajině a především obrovská glorie vzniklá na kapkách „1 um sized droplets“ (*to nevím jak přeložit, RAM vám poradí :-)*).

P: *A co nějaká veselá příhoda?*

C: John Adam zakončil přednášku o duze tím, že na jejím konci fakt žádný hrnec zlata není.

M: Les Cowley nám říkal, že se jeho obrázek simulace halových jevů na Saturnu (nebo velmi podobný tomu jeho) objevil v novém filmu Star Wars. Nevím, zda Les chystá žalobu na Lucas Film...A na konec, když jsme zašli do čínské restaurace, se ptala Gedzelmanova manželka všech co se jim na meetingu líbilo a co ne. Walt odpověděl, že „nejlepší byli debaty...a nejhorší byly debaty.“

P: *Kdy a kde bude příští setkání?*

C: Další meeting bude pravděpodobně až 2010 v USA, Španělsku či Finsku. Uvidíme, vše bude uveřejněno na webu.

M: Finsko bylo navrhováno na rok 2010, ale zatím se neví, kdo by to uspořádal. Pak je možné ještě Španělsko, Gibraltar. To se mě zamlouvá.

P: *Chcete říct něco na závěr?*

C: Chtěla bych poděkovat Joe Shawovi a všem pořadatelům za nádherné setkání a také za úžasný výlet do Yellowstone, kde jsme se mohli kochat barevnými krajinami, gejzíry a také zvířaty. Nakonec děkuji i Elmaru Schmidtovi za program během cesty po Montaně.

M: Tato chůze mě velmi povzbudila do další práce a obohatila mě. Myslím si, že pro nás amatéry (a pro profesionály také, pokud budou chtít přijet) by nebylo špatné mít setkání každý rok a diskutovat.

P: Děkuji vám za váš čas a odpovědi.

Panorama Národního parku Yellowstone

Fotogalerie

Během letu do USA (nahore) a přistávání v Bozeman (dole)

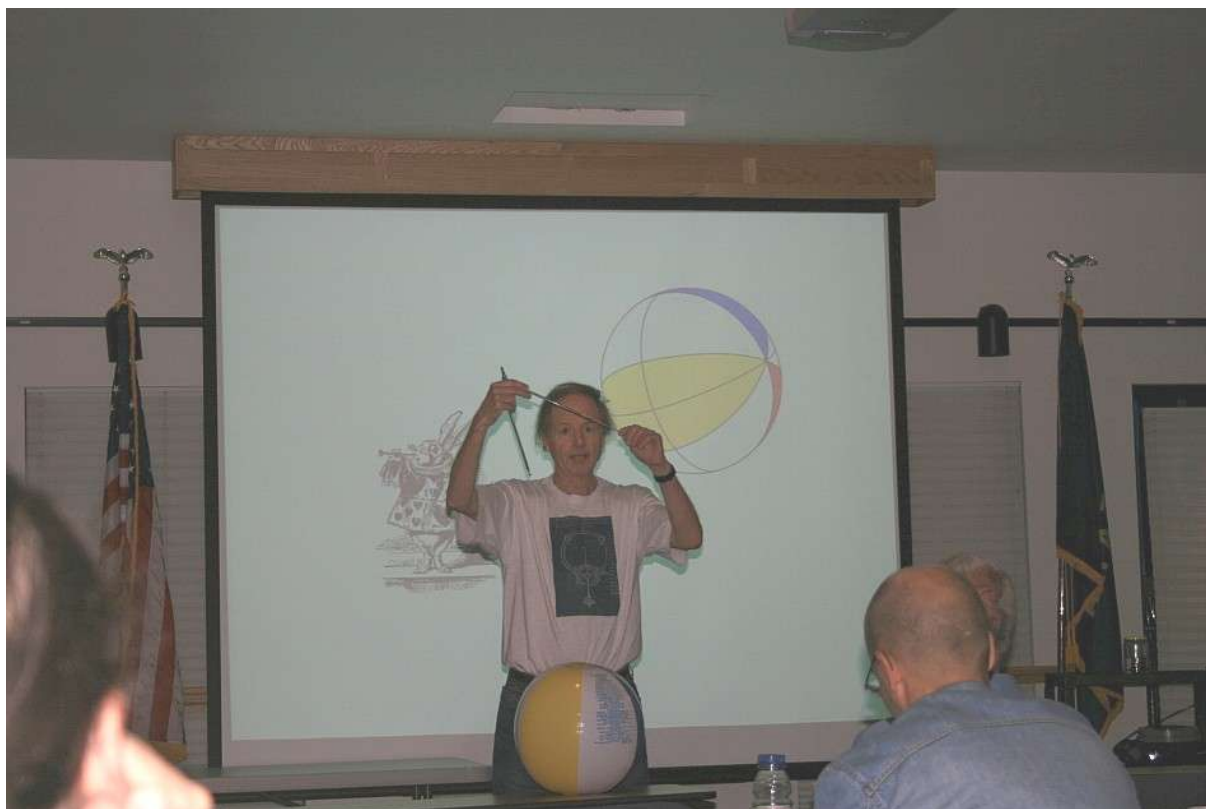

Každodenní duha při zavlažování...a její panorama

NLC během zpátečního letu

Walt Tape během své „mičudové“ přednášky - Brahe pamatuješ ;-)

Robert Greenler v Yellowstone

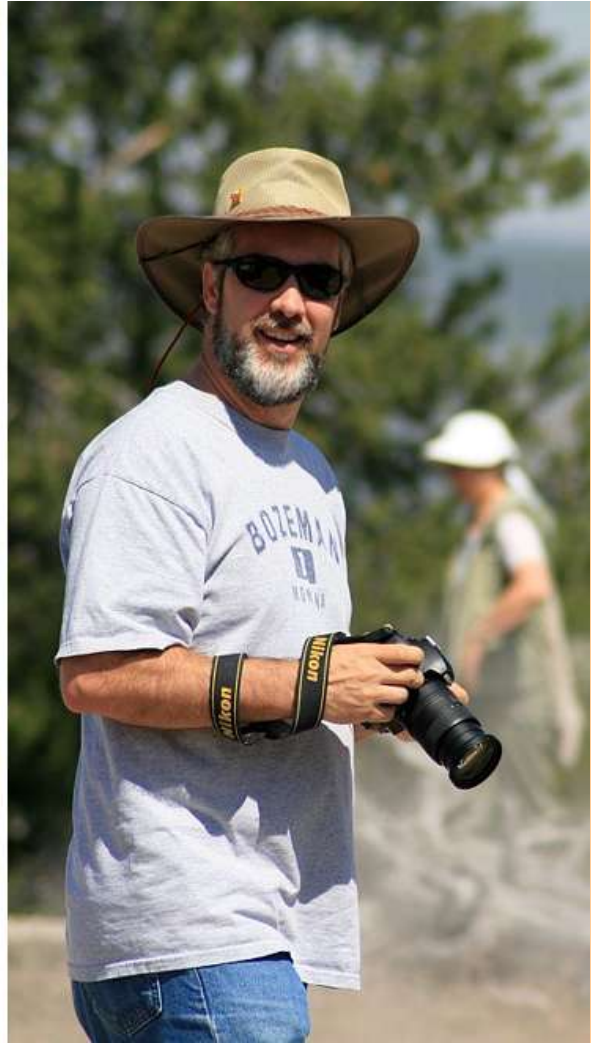
Prostě Yellowstone...

Amerika...

Vlevo David Lynch, vpravo Joe Shaw

Robert Greenler a K. Mollmann v Yellowstone

Irizující oblaka (nahore) a duha na gejzíru (dole)

Závěrem bych chtěl poděkovat Claudii a Markovi za jejich vzácný čas pro můj rozhovor, Claudii za fotografie a také Joe má můj dík za poskytnutí skupinové fotky na titulní stránku Parhelia. Všechny snímky naleznete na stránce Claudie Hinz (www.glorie.de) a rozcestník na snímky ostatních, stejně jako přehled přednášek a přednášejících a všechny další detaily nejen o této akci, ale i o akcích minulých naleznete: <http://www.optics.montana.edu/>

A na konec jeden kýčovitý kýč...

